

HERBÁŘ ROSTLIN 21. 10. 2015

Lilek brambor /Solanum tuberosum/

Lilek je vytrvalá rostlina, u nás je ale pěstována spíše jako jednoletá. Má svazčité kořeny a jeho plody jsou kulaté podzemní oddenkové hlízy velké 2...

Lilek brambor - popis

Lilek je vytrvalá rostlina, u nás je ale pěstována spíše jako jednoletá. Má svazčité kořeny a jeho plody jsou kulaté podzemní oddenkové hlízy velké 2 - 4 cm. Lodyhu má větvenou, dlouhou asi 150 cm, přímou, hranatou, s krátkými chlupy. Listy jsou řapíkaté, velké asi 30 - 50 cm a stejně jako lodyha mají krátké chloupky. Skládají se střídavě z velkých a menších vejčitých lístků. Květy vyrůstají v mnohokvětých vijanech, ty dohromady skládají vrcholíky. Koruna je kolovitá, v průměru velká asi 25 - 35 cm. Má bílou nebo nafialovělou barvu, prašníky jsou žluté nebo oranžové.

Lilek brambor - léčivé účinky

Účinné látky v hlízách se užívají během močopudné diety, dále se z nich získává škrob, který se v podobě mazu v případě nutnosti ochrany sliznice. Syrové brambory působí projímavě, inhalování

brambor vařených ve slupce společně se snítkou petrželky je vhodná při léčbě zánětu horních cest dýchacích. Zábaly ze syrových brambor se osvědčily při léčbě ekzémů. Pokud máte zánět žaludku, zkuste si vzít čerstvou šťávu ze syrových brambor. Nať se dá využít při revmatismu a bolesti těla, připravuje se z ní horká koupel, měla by trvat aspoň 15 minut.

Vedle léčivých látek obsahuje lilek brambor i jedy, konkrétně alkaloid solanin. Nejvíce ho je obsaženo v mladých listech, květech a zelených bobulích. Vedle solaninu jsou zde ještě například solanidin, solanein, nebo tropein. Otravy jsou ale pozorovány spíše u zvířat. Hlízy dále obsahují kyselinu citronovou, jablečnou, vinnou a mléčnou, dále vitaminy skupiny B, vitamin C, fosforečné kyseliny a škrob.

Použitelné části lilku bramboru: Hlízy, nať.

Období květu: červen - srpen

Lilek brambor - použití v kuchyni a pěstování

U nás jde o běžně pěstovanou rostlinu, je pro nás jednou ze základních potravin užívanou jako přílohu či hlavní jídlo. Z brambory se dá uvařit nespočet chutných jídel.

Na pěstování nemá žádné zvláštní nároky, daří se jí v normální zahradní půdě, vlhké a hlinitopísčité. Množí se dělením hlíz. Pěstuje se ve velkém množství kultivarů, ty se od sebe liší zralostí hlíz, použitím, typem natě, tvarem listů a hlíz či barvou slupky, dužiny nebo květů.